

«حلقه گمشده معماری ایرانی»

پشت تپه ها شکفته اند
همین ها
که نامشان نمی دانم^۱

پیش از برگزاری همایش، مهمترین ضعف در تبلیغات آن بود؛ چنین همایشی - با داعیه "ملی" - می بایست تبلیغات گسترده و متنوع تری می داشت. از سوی دیگر کوتاه بودن زمان اطلاع رسانی تا شروع همایش، دلیل دیگری بر عدم استقبال مناسب از این همایش بود.

از این رو در حالی که انتظار می رفت با افزایش تعداد دانشجویان معماری ایران در چند سال اخیر، شمار شرکت کنندگان در همایش به بیش از هزار نفر برسد تنها کمتر از ۶۰۰ نفر در این همایش ملی ثبت نام کردند.

مورد دیگر، گستردگی موضوعات همایش بود. یک همایش دو روزه برای ارائه مطلب در محور های مطرح شده بسیار اندک بود. در حقیقت محور های متنوع این همایش نیازمند زمان بیشتری برای ارائه حداقل اطلاعات در حوزه خود بود. بدین لحاظ برخی از محور ها در حد معرفی صرف باقی ماند. همچنین برخی مقالات ارائه شده در همایش تأکیدی بر حلقه گمشده معماری ایران نداشته و بسیار بی ارتباط با عنوان اصلی همایش، تنها به معرفی موضوعی در حوزه معماری می پرداخت.

در حین برگزاری همایش نیز، عمده ترین ایراد به عدم ارائه کتابچه خلاصه مقالات و CD آن بود. این موضوع در نظر بسیاری از شرکت کنندگان جدی ترین ضعف همایش به شمار می آمد. اما مهمترین چالشی که در کلیه برنامه های این چنینی دیده می شود، عدم تداوم و استمرار آن است. چنانکه در سلسله همایش های سراسری دانشجویان دانشگاه آزاد نیز، شاهد یک وقفه ۷ ساله هستیم. (آخرین همایش دانشگاه آزاد مربوط به سال ۱۳۸۰ است).

در این همایش نیز برنامه ریزی های آن، فارغ از رویداد های پیش و پس از آن انجام شده بود و هیچ چشم انداز روشن و مدونی برای ادامه چنین نشست هایی ارائه نشد.

دستاوردها:

بی هیچ شائبه؛ همت بلند دانشجویانی که اراده کردند تا محلی صمیمی پدید آورند، شایسته تقدیر است. همایشی که نیروی جوانی و شور دانشجویی آن را رغم زده بود تا مجالی برای همنشینی علمی - دانشجویی باشد. اصلی ترین دستاورد این همایش، نه افزایش سطح علمی دانشجویان و نه گردآوری چند مقاله است؛ بلکه مهمترین ارمغان آن، تجربه فضایی تازه

«حلقه گمشده معماری ایرانی» یکی از دغدغه های عرصه معماری و شهر سازی ایران در چند دهه اخیر است و تلاش های پراکنده ای برای یافتن پاسخ آن صورت گرفته اما همچنان یکی از چالش های اساسی در معماری معاصر ایران و نسبت آن با معماری گذشته سرزمین ماست.

محمد رضا مهرانی گلزار
کارشناس ارشد معماری منظر

پس از مدتها انتظار - از آخرین همایش دانشجویی حدود ۵ سال می گذرد^۲ - باز هم دانشجویان معماری گوشه ای از ایران عزم خود را جزم کرده تا محملی فراهم آورند و تحت عنوان همایش ملی دانشجویی، محیطی برای عرضه و تبادل اندیشه های خود بیافرینند.

دانشجویان معماری که آموخته اند چگونه فضا خلق کنند، این بار، معماران فضایی بودند که در محیط آموزشی ایران بسیار مقتنم و ارزشمند است. «حلقه گمشده معماری ایرانی» بهانه ای بود تا دانشجویان سوالات بیشمار خود را در این مجال جستجو کنند. تعداد بالای مقالات ارسالی (حدود ۲۵۰ مقاله) نشان دهنده دغدغه دانشجویان به مسائل پیرامون معماری است. هدف از این گزارش، بیان رویدادهای دو روز همایش نیست بلکه نگاهی گذرا به کاستی ها و دستاوردهای همایش دارد. نه بیان کاستی ها از ارزشهای این فعالیت می کاهد و نه دستاورد های آن را باید ایده آل پنداشت. اما بپذیریم که همه چیز می تواند روبه تکامل پیش رود.

کاستی ها:

هر چند، کاستی در همایش های دانشجویی را باید به حساب جوانی و بی تجربگی گذاشت؛ اما نقد برنامه ها ونحوه برگزاری می تواند در آینده ثمر بخش باشد.

هدف از این گزارش، بیان رویدادهای دو روز همایش نیست بلکه نگاهی گذرا به کاستی ها و دستاوردهای همایش دارد. نه بیان کاستی ها از ارزشهای این فعالیت می کاهد و نه دستاورد های آن را باید ایده آل پنداشت. اما بپذیریم که همه چیز می تواند روبه تکامل پیش رود.

برنامه های جنبی مانند نمایشگاه، پانل های گفتگو و کارگاه های آموزشی، بر تنوع و جذابیت محیط همایش افزوده بود. در مجموع برگزاری همایش های دانشجویی را باید به فال نیک گرفت و فرصتی مغتنم شمرد. پویایی و استمرار آن نوید بخش کشف رابطه ای است که دغدغه امروز همه ماست: «حلقه گمشده معماری ایران»

پی نوشت

(۱) یک قطعه هایکو از سایت <http://www.haiko.coo.ir>
 (۲) اولین همایش دانشجویان دانشگاه های سراسری کشور در سال ۱۳۸۲ در دانشگاه تهران برگزار شد.

برای دانشجویان معماری بود. فضایی که آتلیه و کلاس درس نیست اما می توان در آن چیزهای بسیاری آموخت. جایی که در آن دانشجویانی چون خود را از سراسر ایران می بینی و در فرصتی کوتاه با آنها هم کلام می شوی.

تجربه ای که شاید تنها یکبار در طول دوران دانشجویی اتفاق افتد. حمایت دانشگاه کاشان و فراهم کردن امکانات لازم در کنار عزم دانشجویی موقعیتی استثنایی بوجود آورده بود. بی انصافی است اگر نگوییم که برای شهری چون کاشان- در مقایسه با شهرهای بزرگ ایران- برگزاری برنامه ای اینچنین، فراتر از انتظار بود.

حاشیه:

... اتاقهای هتل سرد بود! ... پذیرایی خوب بود! ... غذا کیفیت نداشت! ... برخی سخنرانی ها ضعیف بود! ... کتابچه همایش کو؟! ... و بسیاری از این حرف و حدیث ها در حاشیه همایش شنیده می شد. رویدادهای هنر هیچگاه خالی از حاشیه نیست؛ از عدم هماهنگی میزبانان در نحوه اجرای برنامه ها گرفته تا اعتراض های مهمانان به برخی از مشکلات و حتی دانشجویانی که تنها برای تفریح! به همایش آمده بودند همه و همه لحظاتی را رغم می زدند که هرچند از منزلت برنامه می کاهد اما همواره جزیی جدایی ناپذیر از برنامه های دانشجویی است. چرا که دانشجو آمده است تا تجربه کند و بیاموزد و هر روز بهتر از دیروز خود باشد.

مهمترین چالشی که در کلیه برنامه های این چینی دیده می شود، عدم تداوم و استمرار آن است. چنانکه در سلسله همایش های سراسری دانشجویان دانشگاه آزاد نیز، شاهد یک وقفه ۷ ساله هستیم.